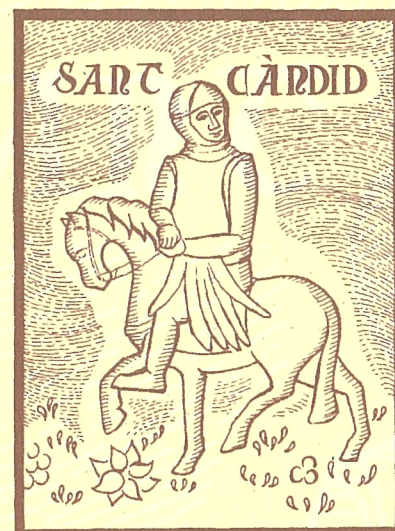

De com un àngel va indicar on era enterrat el cos de sant càndid

UN EMISSARI REIAL!, ARRIBA UN EMISSARI REIAL!
el guaita de la torre de l'homenatge cridava tot abocant-se al pati d'entrada del monestir. els monjos es mobilitzaren en sentir la nova que venia a trencar la seva rutina diària. l'abat fou avisat i, amatent a rebre el missatger, se sentia preocupat pel que podia voler el rei del monestir de sant cuçat. dos monjos llecs anaren a obrir la gran porta i el prior, escortat pel cellerer, es disposà a donar la benvinguda a l'herald i conduir-lo en presència de l'abat.
els llecs es feren càrrec del cavall suat. mentrestant, el prior feia de guia vers el claustre i la sala capitular, on l'abat, assegut al seu cadiral, l'esperava. l'home s'agenollà als seus peus i li besà la mà que aquest li oferia, en senyal de respecte i submissió. després, guerau de clascari, abat del monestir de sant cuçat i senyor natural del castell d'octavià, féu alçar el missatger i demanà quines notícies li portava del bon rei en jaume. aquest li donà un rotlle segellat, l'abat féu un gest amb la mà i l'emissari es retirà.
el rei, a la seva carta, explicava com, en somnis, se li havia aparegut un àngel de déu i li havia indicat que, justament a l'absis del cantó de l'epístola, es trobava enterrat de forma ignorada el cos de sant càndid, un oficial romà de la legió tebana, màrtir de la fe cristiana perquè es va negar a reconèixer la

divinitat de l'emperador màximí. malgrat que no era l'hora habitual, tocaren la campana per reunir la comunitat en capítol i assabentar-los de la nova. després, i per consell dels ancians, anaren a l'església i pregaren a déu perquè els il·luminés en la recerca que tot seguit emprendrien.
com és fàcil suposar, l'encarregat de desfer el paviment i cavar la terra fou el paleta del poble, amb instruccions precises que tan bon punt trobés la tomba havia de deixar la tasca, que seria continuada per un parell de monjos joves. el notari de la vila era allí per aixecar acta i el missatger actuava de testimoni reial. però, per més que cavaren, no trobaren res. llavors, l'abat va escriure una carta al rei, demanant-li més precisions del somni i del lloc revelat. l'herald tornà a la cort acompanyat d'un monjo que havia de parlar amb el monarca.
jaume II va rebre la lletra de l'abat i es mirà el monjo amb cara llarga. ell no es podia equivocar i l'àngel havia estat molt clar en descriure el lloc. el que devia haver passat és que els monjos de sant cuçat no havien posat prou fe en la seva recerca i, si fos així, el monarca els retiraria el seu favor. el pobre monjo es desféu en excuses i promeses de bona voluntat i de servei al rei, i encara es comprometé a reiniciar de nou l'excavació i fins i tot ampliar-la. el rei, però, li manà que esperés. la nit següent altra volta l'àngel s'aparegué en ple

son reial i li mostrà clarament on era la tomba del màrtir.
el rei va escriure un nou missatge per a l'abat, el donà al monjo i l'acomiadà, però el féu acompanyar d'un notari reial i d'un noble de confiança perquè l'informés de l'actitud que prenia el monestir en aquest afer. l'abat va rebre tots els enviats reials, els complimentà i disposà que, mentre fossin els seus hostes, mengessin a la seva taula. quan la comunitat i els convidats entraren en el refetor, a l'hora de dinar, l'abat pronuncià un petit discurs.
—mireu—els va dir—tot sembla indicar que si no hem trobat el cos del màrtir és perquè no hem posat prou fe en la recerca. cal que expiem la nostra falta i fem penitència per ser grats als ulls del senyor. aquesta tarda la passarem en pregària a l'església i al vespre i al matí dejunarem. el noble, el notari i

VALLES OLLEGENDES SANTCUGAT

L'herald es miraren entre si, perquè amb això de dejunar ells no hi comptaven, però no els va quedar altre remei.

Quan va sortir el sol els monjos es llevaren com cada dia, resaren les matines i les laudes, el paleta i els seus manobres van rebre una benedicció especial de l'abat i, mentre ells cavaven, els monjos cantaven salmòdies. més que un forat semblava un pou, i no en sortia res. el noble va aconsellar de parar i tornar a consultar el rei. l'abat tenia por que el rei s'enfuriés, però el notari es va comprometre a donar fe de la bona voluntat posada en la recerca. altra vegada, doncs, desferen el camí vers el pla de barcelona. el rei els va rebre amb mala cara. si un rei diu una cosa, és que allò és allò, i ningú no ha de dubtar-ne. el confessor va insinuar que potser també el rei hauria de fer un xic de penitència i esperar una nova revelació. al monarca no li féu cap gràcia. a la nit, quan ja dormia, se li va aparèixer l'esperit sant i tornà a indicar-li on era el cos del sant. quan es despertà va pensar que potser s'havia errat en les indicacions anteriors, que calia cercar un xic més al centre, no tan a la dreta, i tal volta

una mica més endavant, cap al graó del presbiteri. així ho explicà i la comitiva partí de nou.

L'abat va rebre altre cop els emissaris i els escoltà atentament. altre cop dictà dia de dejuni i oració. l'endemà al matí repetiren tot el ritual de pregàries i processó. el paleta desféu un tros més de paviment i cavà en el nou indret. cavaren tot el dia, només aturant-se una estona per dinar. quan ja era l'hora nona, a entrada de vespre, trobà una llosa de pedra i s'aturà. efectivament, havien descobert un sepulcre. llavors l'abat va manar parar, va escriure una nota per al rei i la donà a l'herald. aquest va partir d'immediat. arribat a palau, fou conduït a la presència del rei, que ja anava amb camisa de dormir. en llegir la nova, va caure de genolls i va donar gràcies a déu.

una comitiva de quasi una cinquantena de persones es posà en marxa de bon matí. qui més qui menys feia cara de son. l'abat, revestit de pontifical, els acollí a la porta de la torre de l'homenatge. tots els habitants del poble eren allí, en rigorós silenci: ja aclamarien el rei a la sortida, quan s'hagués trobat el cos sant. descavalcaren, llecs i criats es feren

càrrec de les muntures. la processó s'adreçà al claustre i d'allí a l'església. el rei ocupà la cadira de l'abat, mentre aquest dirigia la pregària des de l'altar major. finalment, s'alçaren i s'adreçaren a l'excavació.

—senyor—va dir el rei—, guieu-me en la recerca.

quatre monjos van moure la tapa del sepulcre i, a la llum dels ciris, aparegueren les restes d'un esquelet humà. a partir d'aquell moment les despulles del màrtir deixaven de ser uns ossos comuns per esdevenir relíquies sotmeses a veneració. se'n feren dues parts, la més gran la col·locaren dins una caixa provisional de fusta de pi i el rei en confià la custòdia a l'abat. la petita se l'emportà el monarca per a la seva particular devoció. el notari aixecà acta dels fets i les persones principals signaren com a testimonis. es cantà l'obligat tedèum d'acció de gràcies i tots plegats sortiren pel claustre cap al refetor, on els esperava un bon àpat per refer-se dels dejunis precedents. els fets narrats van passar el mes de maig de l'any del senyor 1292 i, com és natural, cap dels protagonistes no ho pot corroborar, perquè tots són morts. domènec miquel.